No. 1410 Zaterdag 7 Januari 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 6 Januari.

LIJKVERBRANDING.

De gewoonte van het verbranden der lijken dagteekent van de vroegste tijden. De Pre-Canaanieten praktizeerden ze tot de invoering van het begraven der lijken door de beschaving van het Semietische volk ongeveer 2500 jaren v. Chr. Behalve in buitengewone gevallen van oorlog of pest, is er in de geschiedenis van het Joodsche volk geen spoor van verbranding te vinden.

Evenzoo was de lijkverbranding, in praktijk althans, onbekend aan de Egyptenaren, Phoeniciërs, Carthagers, de inwoners van Klein Azië — de Cariërs, Lydiërs en Phrygiërs. Volgens Herodotus, balsemden de Babyloniërs hunne dooden, terwijl de Perzen iemand die trachtte een lijk te verbranden, met den dood straften. De Grieken en Romeinen varieerden in hunne praktijken, overeenkomstig hunne meeningen over het leven hierna. Zij die geloofden in een toekomstig bestaan, aan het tegenwoordige gelijk, begroeven hunne dooden, terwijl zij die van meening waren dat het leven werd voortgezet in het schimmenrijk de crematie toepasten om de dooden spoediger in het land der schimmen te doen komen. Nooit echter werd de oudere gewoonte van begraven geheel en al vervangen door die van verbranden.

In de vijfde eeuw van de Christelijke jaartelling had de gewoonte der lijkverbranding geheel opgehouden.

De Christenen verbrandden nooit hunne dooden, maar volgden van de eerste tijden af de gewoonte van het Semietisch ras en het persoonlijke voorbeeld van hun Goddelijken Stichter. Met gevaar van hun eigen leven zochten ze zelfs de lichamen der martelaren op om ze christelijk te begraven. Om het geloof in de verrijzenis des vleesches te vernietigen, wierpen de heidenen dikwijls de lichamen van gemartelde Christenen in de vlammen, wijl zij dwazelijk geloofden, dat zij daardoor de verrijzenis der lichamen onmogelijk maakten. Doch reeds Minucius Felix, een schrijver uit de derde eeuw, was de tolk van het christelijk geloof, en weerlegde deze dwaze meening.

In de geheele kerkelijke wetgeving is het leggen van het lichaam in de aarde of in het graf een deel der christelijke begrafenis. De acten van het Concilie van Braga in 563, van Nantes en andere tusschen de 7de en 9de eeuw, van Mainz en Tribur in de 9de eeuw veronderstellen overduidelijk het reeds lang bestaan van de gewoonte om de lijken te begraven, zooals de Kerk tot op heden praktizeert, en toonen dat reeds in de zesde eeuw, ook in andere plaatsen dan Rome, de Kerk in zooverre het vooroordeel van het verleden overwonnen had, om lijken binnen de stadsmuren en zelfs binnen de afsluiting eener kerk te begraven.

Slechts ééns schijnt er in den loop der Middeleeuwen bij sommigen een teruggang tot de heidensche idealen bestaan te hebben. Als gevolg daarvan vaardigde Paus Bonifacius VIII, op 21 Februari 1300, in het zesde jaar van zijn Pausschap, een wet uit, die in hoofdzaak hierop neerkomt: Al degenen die de lichamen der dooden ontwijden, of ze op onmenschelijke wijze kookten om het vleesch van de beenderen te scheiden, met het doel ze over te brengen om ze in hun geboorteland te begraven, waren *ipso facto* geëxcommuniceerd.

„Detestandæ feritatis abusum, een misbruik van verfoeielijke wreedheid", noemt hij het, en het werd gepraktizeerd bij personen van hoogen rang, die buiten hun land gestorven waren, en hun wensch hadden te kennen gegeven om in hun geboorteplaats begraven te worden. Hij spreekt ervan als een gruwel in het oog van God en een voorwerp van afschuw voor de geloovigen, terwijl hij bepaalt, dat voortaan zulke lichamen óf geheel naar de plaats van verkiezing moeten overgebracht, óf op de plaats van sterven moeten begraven worden, tot dat, door de werking der natuur, de beenderen verwijderd en elders kunnen begraven worden. Zij die aan deze gruwelen deel namen of zorgden, dat ze plaats hadden, liepen de excommunicatie in, aan den H. Stoel gereserveerd, terwijl aan het lijk, dat zoo behandeld was, geen kerkelijke begrafenis meer gegeven mocht worden.

Dit strenge vasthouden aan de beginselen van de oorspronkelijke leer der Kerk vinden we terug in de decreten der Romeinsch Congregaties.

In 1884 stelde de Apostolisch Vicaris van Vizagapatam aan de Congregatie der Propaganda de volgende moeilijkheid voor: De lichamen van twee neofieten zijn verbrand, terwijl de ouders getuigen, dat er geen enkele afgodische ceremonie verricht is. Moeten de missionarissen in zulk geval protesteeren tegen hetgeen beschouwd wordt als het privilege eener kaste, of mag het volgen van deze praktijk geduld worden? — Tevens vraagt hij of voorloopig de volgende praktijk mag gevolgd worden, dat n.l. wanneer een heiden op zijn sterfbed vraagt om gedoopt te worden, de missionaris hem het doopsel mag toedienen, zonder er naar te vragen wat er met het lijk gebeuren zal, overtuigd als hij is, dat de heidensche bloedverwanten geen rekening zullen houden met zijn verlangen om begraven en niet verbrand te worden. Het antwoord luidde, dat de priester de lijkverbranding niet mocht goedkeuren, maar zich passief moest houden en altijd het doopsel toedienen, doch tevens het volk moest onderrichten in de beginselen der leer.

In 1886 verbood een ander decreet het lidmaatschap van vereenigingen voor lijkverbranding, en verklaarde dat het ongeoorloofd was de verbranding te vragen voor zijn eigen lichaam of dat van een ander. 15 December van hetzelfde jaar werd er een derde decreet uitgevaardigd van ongeveer denzelfden inhoud.

Ten slotte vroeg 27 Juli 1892 de Aartsbisschop van Freiburg, of het geoorloofd was tot de lijkverbranding mee te werken óf door bevel of raad, óf als dokter, ambtenaar of werkman in een crematorium. Er werd geantwoord, dat het nooit geoorloofd is, óf door bevel óf door raad formeel mede te werken, zoo n.l. dat de wil in de handeling toestemde.

Alleen onder de volgende voorwaarden mocht het medewerken tot de physieke handeling geduld worden: 1o. dat de crematie niet beschouwd worde als het onderscheidingsteeken eener maçonieke sekte. 2o. dat er niets gebeure, dat direct een afkeuring der Katholieke leer of een goedkeuren der secte inhoudt, en 3o. dat de ambtenaren etc. niet aangewezen of uitgenoodigd zijn, tot verachting van den Katholieken Godsdienst. Doch steeds moeten zij, die onder deze voorwaarden te goeder trouw mogen gelaten worden, gewaarschuwd worden om nooit de crematie goed te keuren, of er in toe te stemmen.

Wat volgt hieruit?

Dat de lijkverbranding, die nog door Paus Leo XIII een „detestabilis abusus, een verfoeilijk misbruik" genoemd wordt, niet in zich zelve kwaad en zonde is, maar alleen in zooverre ze door de Kerk verboden is; dat er zich dus omstandigheden kunnen voordoen, waarin crematie kan geduld worden.

De weigering der Kerk in het verbieden der lijkverbranding berust op sterke motieven.

Want 1°. is de lijkverbranding in de meeste gevallen verbonden met omstandigheden die ze maken tot een publieke belijdenis van ongeloof en materialisme. De ongeloovigen trachten ze te bevorderen, om daardoor aan te geven hun geloof aan de „vernietiging van den geheelen mensch" en de onsterfelijkheid te ontkennen.

Het waren de maçons die het eerst de officieele erkenning dezer praktijk van verschillende regeeringen verkregen. De campagne werd geopend in Italië, te Padua, door Brunetti in het jaar 1873. Verschillende vereenigingen werden daarna opgericht te Dresden, Zurich, Londen, Parijs. In de laatste stad werd een crematorium opgericht op Père Lachaise, volgens de wet van 1889, die vrijheid van lijkplechtigheden schonk.

Van het begin af heeft de Kerk zich tegen een praktijk verzet, die hoofdzakelijk door de vijanden van het Christelijk geloof gevolgd werd.

De redenen, die gebaseerd zijn op den geest der Christelijke liefde en de belangen der menschheid, sterkten haar in haar verzet. Want

2o. niet alleen wordt de gewoonte van begraven door Apostolisch voorschrift voor ons gehouden, en door de Kerk in hare liturgische wetten als een religieuze handeling voorgeschreven, maar het lichaam van den Christen, dat eens de levende tempel was van den H. Geest, dat door zoovele Sacramenten, vooral door de H. Eucharistie geheiligd was, verwacht ook een toekomstige verrijzenis en eeuwige vereeniging met de ziel welke verwachting door het begraven zeer juist wordt uitgedrukt.

Het lichaam immers wordt evenals een graankorrel gezaaid in bederf, om te verrijzen in onbedorvenheid. Ook het begraven maakt den Christen meer aan Christus gelijk, daar ook het H. Lichaam van Christus in een graf is neergelegd. Zal ook de liefde van de kinderen, van een echtgenoot, van een broeder, van een vriend zich niet tegen verbranding van 't lijk als onmenschelijk verzetten?

3o. Een ander argument tegen de crematie, dat op medisch-wettelijke gronden steunt, is dit, dat door verbranding alle teekenen van geweld of vergiftiging vernietigd worden, en daardoor een onderzoek onmogelijk wordt, terwijl bij begraven een gerechtelijke lijkschouwing, nog maanden daarna, geschieden kan.

Is de crematie dan een teeken van beschaving?

Wij ontleenen aan het rapport der Fransche vereeniging voor lijkverbranding van 1905 het volgende:

„Er bestaan in Europa 90 crematoria .... en het getal der verbrandingen gaat de 125.000 te boven."

In Frankrijk zijn er 3 crematoria, in de Vereenigde Staten 29, in Groot-Brittanje 12, in Italië 30, in Duitschland 9, in Zwitserland 4, in Zweden 2, in Denemarken, Canada, de Argentijnsche Republiek, Australie, elk één. „We tellen hier niet de toepassingen te Tokio, de brandstapels opgericht in Indië, China, Siam, Cambogia, op alle punten van het Aziatisch vasteland; sinds onheugelijke tijden heeft Azië zijn dooden verbrand."

Op het eerste gezicht lijkt 125.000 een groot getal. Doch een blik op de statistieken van Parijs zal ons helpen om dit getal tot zijn juiste waarde terug te brengen.

Van 1889 tot 1905 waren er 73.330 lijkverbrandingen te Parijs. Hiervan waren er slechts 3484 op aanvraag, 37.082 waren van lijken uit hospitalen en 32.757 van embryo's. Van de aangevraagde crematies waren er 216 in 1894, 354 in 1904. — dus in 10 jaar een vermeerdering van 138 — voorzeker geen groot getal, hetwelk toont dat zelfs Parijs maar heel langzaam in deze praktijk vooruit gaat.

De argumenten ten gunste van de lijkverbranding komen hierop neer. 1o. Zij voorkomt het bederf van den bodem. 2o. drinkwater zal tegen besmetting gevrijwaard zijn. 3o. het bederf der lucht zal op de plaatsen die aan de begraafplaatsen grenzen voorkomen worden, met het gevolg dat het gevaar voor besmetting in tijden van epidemies minder is.

Daarop is geantwoord dat de begraafplaatsen geen oorzaak van de besmetting der lucht zijn, zooals overtuigend door Mantegazza, den beroemden bacteriologist, is aangetoond. De aarde is een machtige factor voor ontsmetting. Dat de begraafplaatsen een gevaar voor de waterputten zijn, wordt evenmin meer gehouden. De proeven van Charnock, Delacroix en Dalton hebben het bewezen.

Ook te Leipzig, Hanover, Dresden en Berlijn heeft men het water der begraafplaatsen onderzocht en bevonden, dat het zuiverder en vrijer van organische stoffen was dan het water uit de bronnen der stad.

Tot besluit zij eraan herinnerd dat er in de praktijk der lijkverbranding niets is wat direct met eenig geloofspunt der Kerk in strijd is, en dat, zoo ooit de leiders dezer beweging zoover de regeeringen der wereld beinvloeden, dat zij deze gewoonte algemeen zouden maken, het volstrekt in geen enkel opzicht een afval van het geloof zou zijn, zoo de Kerk verplicht werd zich aan die gewoonte te conformeeren.

RAMPEN.

De seismograaf noteert: een ontzettende aardbeving op zooveel duizend kilometers afstand.

En eenige uren later meldt de telegraaf: Messina verwoest, Reggio in elkaar gestort, Palmi met den grond gelijk gemaakt. Tienduizenden dooden, duizenden gewonden, voor millioenen schade.

Onder de puinhoopen liggen tallooze rampzaligen langzaam een ontzettenden dood te sterven; 't is een ellende zonder weerga, een ramp wier omvang de verbeelding nauwelijks vermag te omvatten, en die toch wreede werkelijkheid is.

De beschaafde wereld heeft een oogenblik versteend gestaan van ontzetting, geheel een volk zucht onder zoo een wicht van wee.

De bijzonderheden over de catastrofe verhoogen nog den verpletterenden indruk, en menigeen rijst naar de lippen de smartvolle vraag, die een arme, oude, waanzinnig geworden man, ronddolend over de puinhopen van het aloude Reggio, telkens luidop uitriep: „Mijn God, indien Gij bestaat, waarom hebt Gij dit dan toegelaten?"

Telkens, als er een groote ramp voorviel, werd door velen deze vraag gesteld, en godloochenaars en sceptici hebben meermalen van de neergeslagenheid, door een groote catastrofe veroorzaakt, gebruik gemaakt om het geloof aan Gods voorzienigheid in de geesten te ondergraven en zoo mogelijk te vernietigen.

Zong Voltaire niet, naar aanleiding van de ramp, welke in November 1755 Lissabon verwoestte, in zijn „Poême sur le désastre de Lisbonne":

Cent mille infortunés que la terre dévore,
Qui, sanglants, déchirés et palpitants encore,
Enterrés sous leur toits, terminent sans secours
Dans l'horreur du tourment leur lamentables jours!
Aux cris demi-formés de leurs voix expirantes,
Au spectacle effrayant de leurs cendres fumantes,
Direz-vous: „C'est l'effet des éternelles lois
Qui d'un Dieu libre et bon necessitent le choix?"
Direz-vous, en voyant cet amas de victimes;
Dieu s'est vengé, leur mort est le prix de leurs crimes?"

Met het sarcasme, dat hem nooit verliet antwoordt deze verheerlijker der schijnheiligheid:

Quelle crime, quelle faute ont commis ces enfants
Sur le sein maternel écrasés et sanglants?
Lisbonne, qui n'est plus, eut elle plus de vices
Que Londres, que Paris, plongés dans les delices?
Lisbonne est abimée, et 'lon danse á Paris.

En dan begint hij het venijn der twijfelzucht in de harten uit te storten, eerst een stelling der katholieke wijsbegeerte aantastend en dan zich rechtstreeks richtend tegen de Voorzienigheid:

Tout est bien, dites vous, et tout est nécessaire.
Quoi! l'univert entier, sans ce gouffre infernal,
Sans engloutir Lisbonne, eût il été plus mal?
Etes vous assurés que la cause éternelle
Qui fait tout, qui créa tout pour elle,
Ne pouvait nous jeter dans ces tristes climats
Sans former des volcans allumés sous nos pas!
Bornerlez vous ainsi la supreme puissance?
Lui défendriez vous d'exerer sa clémence?
L'éternel artisan n'a-t-il pas dans ses mains
Des moyens infinis tout prets pour ses desseins?

Weliswaar besluit de oude twijfelaar zijne beschouwing met de verzekering, dat hij niet moppert tegen God, dat hij zijn lijden wil dragen, maar deze bereidvaardigheid in dit verband en na zulke woorden als de bovenstaande, zou Multatuli's spot met de onderwerping aan Gods wil billijken, want het is duidelijk, dat hier alleen de machteloosheid spreekt en niet het willig vertrouwen in God.

In ééne bewering heeft Voltaire gelijk, namelijk als hij zegt, dat alle volkeren de oorzaak van het kwaad hebben trachten te begrijpen.

Zarathustra had zelfs in zijne leer het kwaad in een Godheid verpersoonlijkt, den Anro Mainyus (Ahriman) der Avesta, en Kong-foe-tse leerde hetzelfde.

Deze groote geesten der oudheid zagen geen kans om het ontzaglijke raadsel van het kwaad in de wereld anders op te lossen dan door een God van het kwaad aan te nemen.

Dat ook in den nieuweren tijd dit vraagstuk van het kwaad in de wereld vele geesten benevelt en vele harten beklemt, blijkt wel uit het wanhopige gedicht van Alfred de Musset: „Espoir en Dieu", waarin hij o. m. zegt:

Pourquoi donc, o Maître surpreme,
As tu créé le mal si grand,
Que la raison, la vertu meme,
S'épouvantent en le voyant?

Lorsque tant de choses sur terre
Proclament la divinité
Et semblent attester d'un pére
L'amour, la force et la bonté

Comment, sous la sainte lumière,
Voit-on des actes si hideux
Qu'ils font expirer la priére
Sur les lévres du malheureux?

Porquoi, dans ton oeuvre celeste,
Tant d'élements si peu d'accord?
A quoi bon le crime et la peste?
O Dieu juste, porquoi la mort?

Zulke vertwijfelde verzen lezend naast de berekenende pogingen van Voltaire om het bemoedigende geloof in Gods goedheid, voorzienigheid en barmhartigheid te verwoesten, zou men wel moeten gaan meenen, dat de Christelijke denkers tegenover het vraagstuk van het kwaad in de wereld met den mond vol tanden staan.

Niets is echter minder waar.

Lang voordat Voltaire trachtte de troostende gedachte aan Gods goedheid uit de harten der menschheid te rukken, lang voordat De Musset zijne vertwijfeling uitzong, hebben de groote wijsgeeren der Katholieke Kerk reeds aangetoond, dat het bestaan van het kwaad in de wereld geenszins in strijd komt met Gods voorzienigheid, goedheid en barmhartigheid.

Nu de herinnering aan geweldige rampen opnieuw de vraag van Voltaire en De Musset naar de lippen

dringt, kan het zijn nut hebben even te verwijlen bij het antwoord, dat deze groote geesten op de bedoelde vragen hebben gegeven.

* *
*

Al erkennen de Katholieke denkers deemoedig, dat Gods raadsbesluiten ondoorgrondelijk zijn overeenkomstig de woorden van het boek Ecclesiastes: „Ik heb begrepen, dat de mensch geen reden kan vinden voor alle de werken Gods, die onder de zon geschieden, en dat hij, hoe meer hij arbeidt om te zoeken, des te minder vinden zal", toch weten zij aan de hand van wijsbegeerte en openbaring aan te toonen, dat er geen tegenstrijdigheid is tusschen hetgeen hier op aarde geschiedt en de eigenschappen Gods.

Dat dus het kwade hier op aarde niet is in strijd met Gods goedheid en barmhartigheid.

Er is op de wereld kwaad, niemand kan het ontkennen. Men stoot er op bij iederen pas.

Maar een andere vraag is, of het kwaad bestaat op zich zelf, of het een zelfstandig bestaan heeft.

Laten we eens blijven bij de ramp, die Zuid-Italië getroffen heeft.

Is het bestaan van vulkanen of van een gloeiend aardbinnenste een kwaad?

Wie zal het durven volhouden? Hoe zou de aarde bewoonbaar blijven zonder de warmtebron in haar binnenste? Hoe zou ooit de vorming van metalen, gesteenten enz. enz. mogelijk zijn geweest zonder den invloed der geweldige hitte, die in de aarde huist? Doen onze scheikundigen niet alle mogelijke moeite om buitengewone warmtegraden te bereiken tot kunstmatige vervaardiging van gesteenten en mineralen?

Wanneer nu die aardhitte noodig is om het geheele menschdom onschatbare diensten te bewijzen, is het dan verder geen goed, dat er vulkanen zijn, die dienst doen als de veiligheidskleppen onzer planeet, om de waarschijnlijk onder den invloed der zon zich vormende overtollige hitte uit te laten? Zonder deze zou de aarde in stukken vliegen.

Ja, zegt Voltaire, maar waarom staan die vulkanen niet midden in een verlaten woestijn.

Het antwoord ligt voor de hand. Wanneer de vulkanen in een verlaten woestijn stonden, zou die woestijn alweer heel spoedig bevolkt zijn, omdat de menschen zouden willen profiteeren van de vruchtbaarheid welke deze vulkanen om zich heen verspreiden. Zij zouden het gevaar trotseeren om welvaart te verwerven. Werd niet op de puinhoopen van Messina een motie aangenomen, om de stad op dezelfde, reeds zoo dikwijls gevaarlijk gebleken plaats te herbouwen? Verrezen Lissabon en San Francisco niet weer op dezelfde plaats, waar ze eens door een natuurverschijnsel ineenstortten?

Op zichzelf is een vulkaan dus een goed, ook de aardbeving is een goed: de bevestiging en steviging der aardkorst. Dat er gevolgen uit voorkomen, die de menschen slecht noemen, moet men niet wijten aan de natuur zelf, doch aan de menschen, die, het gevaar kennend, toch bij vulkanen samengroepen.

Wat ziet men dus? Dat een natuurverschijnsel, 't welk op zichzelf een goed is en door de menschen blijkbaar als een goed erkend wordt, op een gegeven oogenblik in de oogen der menschen een kwaad wordt.

Zoo is het in de natuur steeds: het kwaad als zoodanig wordt nooit door de natuur nagestreefd, het heeft geen formeele oorzaak, geen bestaan op zichzelf, het is alleen accidenteel gevolg van een goed.

* *
*

De zeer nuchtere Hollandsche repliek op deze redeneering zal vermoedelijk luiden: of het kwaad al dan niet op zich zelf bestaat, kan me eigenlijk weinig schelen. Laat het een toevallig gevolg zijn van een goed, men voelt het dan toch maar, en waarom moeten die toevallige gevolgen dan bestaan?

Maar ook hierop is een antwoord niet onmogelijk.

Een achterwege blijven dier toevallige gevolgen zou slechts mogelijk zijn door de oorzaak op een bepaald oogenblik op te heffen.

Dit zou weer niet kunnen zonder een grooter goed: het heil van den ganschen wereldbol, in gevaar te brengen, en daarom laat God een toevallig kwaad gevolg der overigens in zich goede natuurwetten toe ten bate van het geheel, welks evenwicht juist door deze wetten verzekerd is.

Men stuit dan ten slotte op de vraag, waarom God de natuurwetten niet zóó heeft gemaakt, dat nooit een slecht gevolg eruit kon voortspruiten.

En hier staat men voor een mysterie, dat in zijn diepste diepte altijd ondoorgrondelijk is, daar Gods raadsbesluiten nimmer geheel overschouwd kunnen worden dan door het verstand Gods zelf.

Wel echter kan erop gewezen worden, dat al de natuurwetten een goed beoogen. Dat de lucht op de geheele aarde steeds en overal hetzelfde is, door de wonderbare wisselwerking tusschen plantenrijk en dierenrijk, dat het water verdampt en als vruchtbare dauw en regen weder uit den hemel valt, zijn goede zaken, ook al zijn een storm en een hagelbui kwaad.

Bovendien: wat de menschen kwaad of ongelukkig noemen, is slechts in zeer betrekkelijken en subjectieven zin kwaad of ongelukkig. Als een uwer verwanten door den dood getroffen wordt, is dit voor uw gevoel een kwaad, een ongeluk, maar hoe zou het er op de wereld uitzien, als de dood er eens niet ware?

Er sterft iedere seconde een mensch op aarde dat is 60 in de minuut, 3600 per uur en 86400 per dag.

Bij de ramp in Italië kwamen dus ongeveer tweemaal zooveel menschen om als anders op 1 dag in de geheele wereld.

Er is dus één dag geweest, dat er 3 menschen per seconde omkwamen in plaats van één, Dat is zeker verschrikkelijk voor de betrokkenen, maar het doet aan het wel en wee van het geheel weinig af. En het verschijnt nog in een geheel ander licht, wanneer men bedenkt, dat het bestaan hier beneden slechts een onmerkbare stip is ten opzichte van het bestaan hiernamaals, waartoe de mensch is geroepen.

Want het is ontegenzeggelijk waar, dat rampen als deze, van groote beteekenis zijn voor het eeuwige heil van talloos velen.

Reeds nu in deze wereld met zijn vele rampen en ongelukken zijn er ontelbaren, die slechts aan vreugde en pleizier denken. Het schoone en aangename, dat de Schepping biedt, neemt vele harten zoodanig gevangen, dat ze den Schepper ervan vergeten.

Wat zou het wel zijn als rampen en ongelukken op deze wereld onbekend waren?

Voor hem, die in een toekomstig leven gelooft, is de noodzakelijkheid van rampen en ongelukken als tegenwicht voor de bekoorlijkheid der Schepping duidelijk, en worden ze dus weer een middel van Gods goedheid, om de menschen aan het vergankelijke van al het aardsche en de alles overheerschende beteekenis van het Eeuwige te herinneren.

Ziet men bij rampen als deze niet steeds een uitbarsting van grootmoedigheid, naastenliefde, zelfopoffering, welke reeds dadelijk de uiterlijk waarneembare teekenen zijn van den moreel weldadigen invloed eener zoodanige catastrofe? De niet naar buiten blijkende moreele gevolgen zijn zeker niet geringer.

Men mag dan ook de gevolgtrekking maken, dat voor wezens met een vrijen wil en met een bovennatuurlijke bestemming een natuurlijke orde zonder smart, rampen en ongelukken een veel zwaarder beproeving zoude zijn dan eene, die hen telkens aan hun vergankelijk bestaan en eigenlijke bestemming herinnert.

Troosteloos is deze natuurlijke orde voor den godloochenaar, die van geen hiernamaals weten wil. 't Is met hem gesteld als men den zeer kortzichtigen dwerg, die Morawski in zijn „Wieczory nad Lemanend" (avonden aan het meer van Genève) door Deville ten tooneele doet voeren.

Deze dwerg werd door een rijk vorst goede en rijke verzorging in zijn paleis beloofd. Op den steenen trap van het paleis gekomen, zakt de dwerg ineen en begint te schimpen: „Wat is dat voor een paleis! In plaats van tapijten en rustbedden harde steenen, en den vrijen hemel boven mij! Zoo zit ik hier in de kou en heb niets te eten. Hier is het erger dan in een boerenhut".

En als hem gewezen wordt op het paleis daarboven aan het einde van de steenen trap, waar hij alles naar hartewensch zal vinden, dan blijft hij hardnekkig met den rug naar dien kant zitten en herhaalt: „Wat voor een paleis!" „Wat voor een paleis!"

Zoo doet ook de ongeloovige tegenover de wereld met zijn vele smarten, rampen en ongelukken. Niet lettend op den alleszins rede lijken eisch, dien St. Augustinus reeds stelde: dat men, om Gods goedheid te kunnen beoordeelen „God moet laten uitspreken" staat hij op de trap te razen tegen de armoede van het paleis dat hij niet zien wil.

Maar de Christen weet, dat hij hier op aarde slechts op den trap staat, hij mort niet over rampen en ongelukken, omdat hij erkent, dat deze hem ten slotte slechts te meer kunnen doen verlangen naar het smartvrije paleis des hemels.

Geen ramp, hoe verschrikkelijk ook naar menschelijk inzicht, zal hem ooit kunnen doen wankelen in zijn geloof aan een goeden, barmhartigen en alles voorzienden God.

P.

(*De Gelderlander*.)

Herinnering aan een Groot Man.

Onder het opschrift „de beste Apologeet" schrijft „Petrus" in de „Stemmen van het Noorden" een reeks artikelen, waarvan het laatste de stervenssponde van dr. Schaepman beschrijft. Wij ontleenen er het volgende aan:

Den 8sten Januari was plotseling de toestand van Dr. Schaepman in die mate verergerd, dat niet langer met de bediening mocht worden gewacht. Met volle onderwerping aanvaardde hij zijn toestand en tegen 7 uur 's avonds kwam pater Oomen, om hem de laatste H. Sacramenten toe te dienen.

Men zou geest en pen van den genialen vaardigen doctor moeten bezitten, om dit tooneel te beschrijven. Hevig benauwd en hulpbehoevend ligt hij daar terneer, maar als de grijze pater Oomen hem de H. Teerspijze brengt, dan verzamelt hij al zijne krachten, om knielend den Godmensch zijn onwaardigheid te betuigen, knielend Hem zijn hart binnen te leiden.

In den nacht daaropvolgend meende de doctor, dat hij sterven ging en hij bereidde zich voor op het uiterste. Den rozenkrans had hij om, een groot kruisbeeld hield hij in de vingeren geklemd, en telkens, wanneer een hevige benauwdheid hem overviel, drukte hij het aan zijn hart, verzuchtend: „Brisez, brisez, Seigneur, ce coeur, qui a si souvent brisé le vôtre. Breek, breek, o Heer, dit hart, dat zoo vaak het Uwe heeft gebroken!"

Zijn vrienden moesten hem telkens zijn geliefkoosde gebeden (de litanieën van den H. Maagd, van het H. Hart en van den H. Geest, de Lauda Sion, de profundis enz.) voorbidden. Als hij eigen gebeden stortte, dan waren ze gewoonlijk kort en krachtig.

„Ik geloof op u, ik hoop op u, ik bemin U, o Heer, vergeef mij!" Ik geloof in de Heilige Katholieke Apostolieke Kerk."

Eens herinnerde hij zich de laatste verzen van zijn gedicht:

DE EEUW EN HAAR KONING:

„Als 't razend loeien van der hel orkaan,
Het menschenhart met sneller slag doet slaan,
Dan heft de christen 't hulpe smeekend oog
Als een ziener naar des hemels boog.
Dan droogt de traan, die op zijn wangen glom!
Hij juicht en bidt: „Kom, Heere Jesus, kom!"

„Maar", voegde hij er onmiddellijk aan toe, „wat een ijdelheid, om op zijn sterfbed zijn eigen verzen te reciteeren."

Toen hij de laatste strofe van het „Stabat Mater" had gebeden: „fac per Matrem me venire ad palmam victoriae: „laat me door Uwe Moeder komen tot den palm der overwinning", lachte hij: „dat is toch wel een beetje poëtisch, om een zegepalm te bidden. Zoo'n oude, dorre knuppel was voor mij al mooi genoeg."

Toen zijn vrienden hem aan den Hemel herinnerden, riep hij in geestvervoering, den blik naar boven gericht:

„Wie is het, die zoo hoog gezeten,
Zoo diep in 't grondelooze licht
Van tijd noch eeuwigheid gemeten!"

Rome en Rome's Paus bleef hij beminnen met trouwe vereering.

„Ik ben," zoo zeide hij, „in Rome begonnen, het zou goed zijn daar te sterven. Bij de zouaven moet ik rusten, want ook ik heb voor den Paus gestreden."

Toen Lapponi, de lijfarts van Leo XIII, eens namens den Paus kwam informeeren, werd Dr. Schaepman hevig ontroerd, bleef een oogenblik stil; dan zeide hij:

„Dokter, zoo ik nu nog afgunstig zou zijn, dan zou ik het op u wezen, op u, aan wien God de zorg voor het opperhoofd der Kerk heeft toevertrouwd. Och, ik behoef het u niet te zeggen, verzorg den H. Vader met al den eerbied en al de liefde, verschuldigd aan hem, die voor ons op aarde Christus vertegenwoordigt. Bewaar hem nog lang voor de Kerk, en zeg hem, dat de nederigste zijner dienaren bereid zou zijn, om nog voor hem te strijden."

Biddend voor den Paus, riep hij uit: „O Heer, geef Leo kracht en leven, ik dank U, o God, dat ik Leo's laatste encycliek nog mocht vertolken."

Teekenend ook was 't volgend gebed.

„O Petrus en Paulus, prinsen der Apostelen, staat mij bij en helpt mij, en Gij, Benedictus, wiens zonen ons het geloof verkondigd hebben, S. Bonifacius en S. Willibrordus, Utrecht's heilige bisschop, bid voor mij.

„O martelaren van Gorkum, Hollands groote geloofshelden, die uw bloed hebt gegeven voor de twee devoties, Neerlands kerk zoo dierbaar: het H. Sacrament des Altaars en de aanhankelijke trouw aan den Stoel van Rome, staat me bij.

„Ook u, Mgr. Hamer, dien ik te Nijmegen mijne laatste krachten gaf, U roep ik aan, mij te helpen." Ja, zeide hij, Mgr. Hamer was in een vreemd land; zijne vrienden waren de beulen, die God lasterden, en ik heb alles om me, wat ik wensch, waaraan heb ik, onwaardige, dat verdiend?"

Zijne vereering tot de Moeder des Heeren bleef hem bij. Een enkel trekje: een jeugdig protestantsch vriend had hem prachtige bloemen geschonken. Hij was er innig dankbaar voor. Hij liet een zuster roepen, om die bloemen te plaatsen voor het beeld der H. Maagd Maria.

In den nacht, nadat hij de H. Sacramenten had ontvangen, regelde Dr. Schaepman nog eenige zaken, die den man teekenen.

Te Rome, waar hij zou sterven, moest hij begraven worden. „Waar, is me om 't even, zeide hij, maar dit bid ik u, sol en sjouw niet met mijn lijk. Neen, niet versjouwen Het moet hier in Rome blijven. Hier bij de martelaren is het goed rusten. Zorg er ook voor, dat ik geen lijkrede en geen monument krijg op mijn graf. Al die lofspraken zijn maar ijdelheden!"

Later verzocht hij nog eens hetzelfde aan Pater Oomen. Toen deze zeide, dat hij zich daar nu niet om moest bekommeren, maar dit aan ons moest overlaten, berustte hij er in, maar eene lijkrede wilde hij toch absoluut niet.

Hij moest begraven worden in het Franciskaner boetekleed, „want, zeide hij, „ik ben niet waardig in priesterkleeren begraven te worden."

Ook het bidprentje maakte hij zelf. Er mocht niets op staan dan: „nihil beata morte beatius: niets is zaliger, dan een zalige dood."

* * *

Groot was de belangstelling, die men van alle zijden toonde. Door het Vaticaan werd tweemal per dag geïnformeerd naar den toestand.

Niemand mocht den zieke bezoeken. Absolute rust was door den dokter voorgeschreven. Voor een goed vriend werd op dringend verzoek een uitzondering gemaakt. 't Was kanunik Pottier, de welbekende professor van Luik, die naast mgr. Doutreloux van den beginne af een der vurigste voorvechters is geweest van de christelijke democratie.

Het was een treffend ontmoeten van deze twee vrienden, die beiden zooveel gestreden en ook zooveel geleden hadden voor hunne beginselen.

„Cupio videre faciem Domini". (Ik verlang 's Heeren aanschijn te aanschouwen) zeide dr. Schaepman.

Pottier herinnerde hem er aan, dat er nog zooveel gewerkt moest worden.

De zieke voegde er aanstonds met opgewektheid aan toe: „sed non recuso laborem." (Ik weiger den arbeid niet.) Hij vervolgde tot Pottier: „Gij hebt tot nu toe uwe krachten gewijd aan den dienst van de christelijke democratie. Ge moet uw werk voortzetten met meer moed en met meer vertrouwen dan ooit". De „Univers" noemde dit: „een waardig testament van den doctor."

* * *

Er trad den 12den Januari eenige beterschap in, die stand hield en toenam, totdat dr. Lapponi het gevaar bezworen achtte.

Nog hield de belangstelling van binnen- en buitenland aan. Teekenend waren de telegrammen, die de dappere strijdmakkers, dr. A. Kuyper en dr. Schaepman wisselden.

Kuyper seinde:

„Tot in het diepst van mijn ziel heb ik geleden met u in het doodsgevaar: met een even ontroerd gemoed begroet ik met verwondering het blij herleven der hope. Een te groote leegte zoudt gij ook onder de mijnen, en in 't bizonder bij mij hebben achtergelaten, waart ge nu reeds ten hemel opgeroepen."

De herademende zieke antwoordde:

„Gode zij dank, dat het mij gegeven is met hernieuwde krachten den goeden strijd weer in te gaan met mijn trouwen strijdmakker. Mors pie accepta vitam renovat: het godvreezend aanvaarden van den dood wekt frissche levenskracht."

* * *

Zijn eenvoudige, gemoedelijke geestigheid verliet hem niet tijdens zijn hevige benauwdheid, hetgeen zijn kalm, rustig gemoed verraadde.

Voor een vriend en collega, in wiens hart hij bij voorkeur zijn kommernissen overstortte, dicteerde hij een brief, waaraan we het volgende ontleenen.

„Na mij lang goed gehouden te hebben, ben ik eindelijk van 't houtje gevallen. Men kwam me zeggen, dat ik bediend moest worden. Pleizierige boodschappen zijn dat anders niet. Ik dacht: jongen, nu wordt de Eschatologie, (de leer over de vier uitersten) toegepast. Om zeven uur lag ik onder Gods gerechtigheden.

„'s Nachts dacht ik, dat ik den hoek om ging, alhoewel de heele wereld het tegenovergestelde zeide. Ik was heel goed bereid, want ik was gruwelijk benauwd, zóó, dat het niet erger kon... Onder ons gezegd 't is een gek ding, zoo'n nacht te liggen, tusschen hier en hiernamaals."

* * *

In de dagen van beterschap wilde dr. Schaepman al weer beginnen te werken. Maar in eens sprongen alle blijde verwachtingen als een zeepbel uiteen.

's Morgens was alles nog best; 's namiddags overviel hem als nooit te voren de jicht. Alle hoop was in eens verdwenen. Van tijd tot tijd begon hij te ijlen. Zoo zieltoogde hij den laatsten nacht door, totdat om half 6 uur 's morgens de doodsstrijd begon. Nog kuste hij met innigheid het kruis en kalm en gelaten gaf hij den Gekruiste, in Wien hij had geloofd, voor Wien hij had gestreden, zijn groote ziel weer.

Eene episode moge besluiten de verhandelingen, die meer zeggen dan het meest handige pleidooi voor de kracht des geloofs. De vrienden, die zijn ziekbed steeds omringden, vroegen hem om zijn laatsten zegen. Hij wilde niet, als zij niet eerst hun priesterlijken zegen over hem hadden uitgesproken. Dan hief hij zegenend de hand omhoog en sprak zijn getrouwen toe aldus:

„Beste jongens, al wat er aan zegen van deze onreine handen kan afvloeien schenk ik U van harte. Leeft steeds als reine en kuische priesters en als priesters vol liefde voor de Kerk. Ja, bovenal hebt de Kerk lief; daarin is alles besloten. Leeft voor haar, dat is meer waard dan alle speculatie over de theologie.

„Jullie meendet misschien, dat ik wel eens overdreef, als ik op den katheder over de Kerk sprak — maar bedenk toch wel, dat in de liefde voor de Moederkerk alles is vervat. Die liefde heeft ook mij steeds staande gehouden in mijn groote gevaren.

„De Kerk representeert ons den Christus en daarom, om zoo te zeggen, heeft Hij haar ingesteld. — Ik heb veel kwaad gedaan en jullie misschien dikwijls geen goed voorbeeld gegeven, bidt daarom veel voor me. Maar nogmaals, mijne jongens, bemint altijd de Kerk en werkt en strijdt voor haar."

Niets is zaliger, dan een gelukzalige dood.

SCHUTGELD.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene Beschouwingen.

Tegen de hoofdpunten, waarin het onderhavige ontwerp afwijkt van de bestaande keur, namelijk het toekennen van het recht van schutten ook aan huurders van gronden en het uitkeeren van aanbrenggeld voor geschut vee, hadden vele leden ernstige bedenkingen.

Zonder lichtvaardig den staf te willen breken over de huurders van gouvernementsgronden, waaronder er toch ook wel goede en eerlijke lieden worden aangetroffen, wenschten verscheidene leden niet te verhelen, dat er onder die huurders zeer velen gevonden worden, in wier handen het schutrecht een gevaarlijk wapen zou zijn om aan anderen schade te berokkenen en voor wie het aanbrenggeld een zeer gemakkelijk middel zou wezen om zonder te werken aan den kost te komen.

Deze leden gaven als hunne vaste overtuiging te kennen, dat, werden de voorgestelde bepalingen nopens het toekennen van het schutrecht aan de huurders van gronden en het uitkeeren van aanbrenggeld onveranderd aangenomen, het gedaan zou zijn met de veeteelt, inzonderheid met den teelt van klein vee.

Aan de hand van het jongste Koloniaal Verslag werd er op gewezen, dat van de 1850 stukken huurgrond (Gouvernementsgrond) niet minder dan 624 *in het geheel niet* om-

heind zijn, terwijl er nog 172 zijn, welke *slecht* en 555, welke nog maar *tamelijk goed* omheind zijn.

Dat het den huurders van bedoelde 624 in het geheel niet omheinde perceelen weinig ernst is met het uitoefenen van den landbouw, behoeft wel geen betoog, en dat verscheidenen die gronden aangevraagd hebben voor minder loffelijke doeleinden dan het uitoefenen van het landbouwbedrijf ligt voor de hand.

Bedoelde gronden — zoo vervolgden de leden aan het woord — liggen midden op de terreinen, waarop grootere en kleinere plantages een soort van servituut van beweiding hebben. De houders van dat recht kunnen onmogelijk hun vee, voornamelijk hun klein vee, beletten op de geheel openliggende of slecht omheinde gronden te komen. En zoodra het vee er op komt is het schutbaar en kan het schutten daarvan op poene van een geldboete niet meer voorkomen of belet worden.

Maar dit niet alleen.

Het toekennen van aanbrenggeld zou er zelfs toe kunnen leiden, en zal er waarschijnlijk toe leiden ook, dat door de minder nauwgezette huurders van gronden, die het schutrecht bezitten, vee buiten hun grond, zelfs op de gronden van den eigenaar zal worden opgevangen en naar den schutstal gebracht.

Op grond van al deze overwegingen verklaarde men vrij algemeen niet te kunnen medewerken tot het instand brengen van de bepaling omtrent het toekennen van aanbrenggeld voor geschut vee, terwijl verscheidene leden te kennen gaven geen vrijheid te kunnen vinden om hun stem te geven aan het toekennen ook aan de huurders van gronden van het recht van schutten.

De Rapporteurs,

H. M. Penso.

B. E. v. d. V. Zeppenfeldt.

CORRESPONDENTIE

De Arubiaansche Nieuwjaars-wensch.

Bij het sluiten van dezen jaarkring kunnen we niet nalaten een dankbaren blik te slaan op de vele weldaden die het Gouvernement ons in het afgeloopen jaar bewezen heeft.

't Zit zoo eenmaal den mensch in 't bloed, dat hij op Silvester-avond nog eens even omkijkt naar het heentrekkend jaar en dit doende worden we dankbaar gestemd. Het jaar 1910 bracht ons in Januari eene Katholieke Burgerschool voor betalende kinderen. In Maart kregen we een flinken steiger. Ons nieuw post- en telegraafkantoor, of, laten we liever zeggen, ons stadhuis is bijna klaar. We ontvingen de benoodigdheden tot meerdere straatverlichting. Eén der drie hoedenvlechtsters van Curaçao is reeds benoemd om hier deze industrie te komen onderwijzen. Reeds werd ons het dubbele toegezegd der som van andere jaren ter verbetering der wegen. Door de concessie voor tien jaar werden de werkzaamheden der sympathieke Aruba-Goudmaatschappij verzekerd en daardoor ook de zeer voordeelige dividenten (dit jaar 50%) den aandeelhouders. Ja zelfs kregen we nog een ijshuis cadeau waarvan geen enkel Arubiaan, tot heden het nut begrijpt. We hebben dus alle reden om tevreden te zijn, en dankbaar tegenover het Bestuur.

Maar er ontbreekt nog iets aan en dat „iets" is een tweede Geneesheer. Ons eiland telt 10.000 inwoners, zegge tien duizend. Hoe is het mogelijk dat de gezondheid dier tien duizend aan één enkel Geneesheer kan worden toevertrouwd!?! De verst verwijderden wonen van elkander op een afstand van meer dan 4 uur gaans. Hoe kan één geneesheer ik zeg niet hen allen, maar zelfs twee ernstig zieken, die dikwijls op grooten afstand van elkander wonen, dagelijks van dienst zijn?

Wat baat het ons beter licht, verbeterde wegen, uitgebreider onderwijs, te bezitten, wat hebben we aan goud, wanneer we, tien kansen tegen één, geen Geneesheer kunnen krijgen bij plotselinge ongelukken? Het Apostolisch Vicariaat onderhoudt hier 4 E.E. Geestelijken op 4 parochies, terwijl slechts 9|10 der bevolking R.K. is.

En toch zal niemand dezen maatregel „weelderig" noch één der 4 Geestelijken „overbodig" kunnen heeten.

Reeds in het verloopen jaar werd er eene stem gehoord in den Koloniale Raad van Curaçao die de noodzakelijkheid van een tweeden Geneesheer op Aruba overtuigend aanwees.

Of dit een Joannesstem was en de Raad een woestijn moet genoemd, zal de toekomst ons leeren. Onze wensch heet voor dit jaar: Geef ons één Geneesheer méér.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Electrisch Verlicht.

Dank zij de tegemoetkomende houding der Firma S. E. L. Maduro & Sons, die een belangrijke verlaging op het tarief toestond, zal het mogelijk zijn spoedig de Cathedrale kerk electrisch te verlichten. De anders onontbeerlijke groote windlantarens zullen daardoor verdwijnen, waarbij de aanblik van het mooie interieur der nieuw-gerestaureerde kerk zeker veel zal winnen, en al weer meer warmte en veel ongemak wordt voorkomen.

Eenige milddadige Katholieken hebben zich bereid verklaard tot het dragen der onkosten van den eersten aanleg.

Scheepvaart.

In dank ontvangen van het kantoor van uitklaring den staat der in- en uitgeklaarde schepen op Curaçao gedurende de maand December.

Ingeklaard werden:

Stoomschepen	27.
Zeilschepen	102.
Totaal	129 schepen

Gedurende het geheele jaar 1910 werden ingeklaard:

Stoomschepen	334
Zeilschepen	1254
Totaal	1588 schepen.

of 31 minder dan verleden jaar, toen er in 't geheel 1619 schepen onze haven aandeden, en 69 minder dan in 1908, toen het totaal 1657 bedroeg.

Zijn wij dus sinds 1908 aan het achteruitgaan?

In het Koloniaal Verslag lezen wij omtrent de opgave van 1909 de volgende bemerking, welke misschien ook voor 1910 geldt.

Het aantal in deze kolom vermelde schepen is belangrijk minder dan over 1908; vermoedelijk zijn vroeger ook open booten in deze rubriek opgenomen, wat minder juist is, daar die scheepjes niet zijn gemeten, en dus de inhoud onbekend is.

Tegenwoordig staat als regel onder de staten, welke wij iedere maand ontvangen:

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Passagiersverkeer.

Gedurende het jaar 1910 zijn 5119 passagiers uit den vreemde hier aangekomen, en 5236 van hier naar elders vertrokken, waaronder ook gerekend worden 140 werklieden voor St. Martha (Colombia) en 75 voor Maracaibo (Venezuela.)

Welkom!

De Heer H. P. de Vries, Vertegenwoordiger alhier van de K. W. I. M., lid van den Kolonialen Raad en Voorzitter van de Groep Ned. Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond, wordt morgen in de Kolonie terugverwacht.

Wij heeten ZEd en zijn geachte Familie hartelijk welkom.

Aruba-Goudmaatschappij.

Zaterdag 17 Dec. werd er de algemeene jaarlijksche vergadering van aandeelhouders der Aruba Goud-Maatschappij gehouden. Deze werd bijgewoond door 13 leden, die te zamen 250 aandeelen vertegenwoordigden.

Er werd verslag uitgebracht, hetwelk eenstemmig werd aangenomen. Ook de balans van het afgeloopen boekjaar werd goedgekeurd. De staat van winst en verlies werd gesloten met een batig saldo van f. 23.453.175. Er werd besloten f. 20.000 aan dividend uit te keeren of f. 50. per aandeel, terwijl na aftrek van de 5% voor de Koloniale Kas, het overblijvend zou op Reservefonds overgeschreven worden.

Alle leden van het bestuur en van de Commissie van rapport werden herkozen.

Na de behandeling van nog enkele huishoudelijke zaken, werd de vergadering gesloten met de beste wenschen voor den bloei en vooruitgang der maatschappij.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren C. Winkel & Zonen een wandkalender der *New Home Sewing Machine Co.*

Fiscalaat.

Gedurende het jaar 1910 werden gearresteerd, wegens dronkenschap en het plegen van ongeregeldheden op de openbare straat

217 mannen en
48 vrouwen.

Honden.

In het afgeloopen jaar werden 79 honden opgevangen en afgemaakt.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

62 ratten
70 muizen.

In het geheel werden reeds gevangen en gedood:

27143 ratten en
112687 muizen.

Marktberichten.

ZOUT per vat van 130 K.G.	f	—
DIVIDIVI per K.G.	„	0.07½
ORANJESCHILLEN per K.G.	„	0.50
HUIDEN per K.G.	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.20
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.40
BEENDEREN per K.G.	„	0.02

STROOHOEDEN (hipijapa):

Kwaliteit	No, 1	per	dozijn		„	3.—
„	„ 2	„	„		„	3.75
„	„ 3	„	„		„	5.—
„	„ 4	„	„		„	5.—
„	„ 5	„	„	(OLA)	„	6.—
„	„ 6	„	„		„	6.—
„	„ 7	„	„		„	6.50
„	„ 8	„	„	(OLA)	„	7.50
„	„ 9	„	„		„	9.—
„	„ 10	„	„	(OLA)	„	9.—
„	„ 11	„	„		„	12.—
„	„ 12	„	„	(OLA)	„	12.—
„	„ 13	„	„		„	15.—
„	„ 14	„	„	(OLA)	„	15.—
„	„ 15	„	„		„	18.—

STROOHOEDEN (latal):

Kwaliteit	X	per	dozijn	—
„	XX	„	„	—
„	XXX	„	„	—

Buitenland.

MEXICO.

Over den opstand in Mexico wordt uit Amerika aan de *Köln. Volkstg.* geschreven, dat men vooral niet te veel geloof moet hechten aan de gunstige berichten, die over de onderdrukking daarvan worden medegedeeld. Perfirio Diaz heeft altijd uitnemend de kunst verstaan om de post, de pers en de telegraaf te censureeren.

Madeiro heeft een manifest uitgevaardigd, waarin hij verklaart wegens de ondraaglijke tyrannie, ook bij de laatste verkiezingen uitgeoefend, de regeering niet als wettig te kunnen erkennen en daarom zelf voorloopig het presidentschap op zich te nemen, totdat door de burgers op normale wijze een verkiezing zal zijn gehouden.

De regeering had het gerucht laten verspreiden dat Madeiro zwaar gewond zou wezen, maar dat is onwaar.

Langs de Amerikaansche grenzen patrouilleeren groote troepenmachten.

De *Köln. Ztg.* heeft inzage gehad van een particulier schrijven van een Duitsch koopman te Parral, het mijnwerkersstadje in de Mexicaansche provincie Chihuahua, waarin hij verteld van den aanval van den leider der opstandelingen, Madeiro, op deze niet versterkte plaats op 21 December. De Duitsche koopman, blijkbaar een vriend van Diaz of althans van rust, schrijft dan 23 Nov.

Sedert eergisteren hebben we moeilijke dagen doorgebracht. Op Zondag, 20 Nov., zouden we ons schuttersfeest vieren, ondanks de geruchten in omloop over een aanstaande revolutie. We waren echter niet weinig verbaasd, toen des morgens de trein van Chihuahua uitbleef, en we de feesten moesten beginnen zonder onze vrienden uit de provinciale en de andere naburige plaatsen. Tijdens het feest, des avonds te elf uur, kwam eensklaps het bericht, dat opstandelingen de hoogte, die in het westen Parral beheerscht, hadden bezet en dat ze dreigden de stad te zullen beschieten. De nacht werd daarom gebruikt, om ook ons huis in staat van verdediging te brengen en ons tegen een bij de inneming der stad door de revolutionnairen dreigende plundering zoo goed mogelijk te beschermen.

Parral heeft immers ondanks haar beteekenis als mijnwerkersstad en kruisingspunt van verkeerswegen, geen garnizoen; alleen ligt er een afdeeling van de voortreffelijke en gevreesde landgendarmerie, de Rurales. Aan verdedigers telt ons huis, Duitsche en Mexicaansche geëmployeerden tezamen 19 man. We bezaten 10 geweren, waaronder een dat reeds in den Fransch-Duitschen oorlog had gediend, maar toch nog goed bruikbaar was. De andere waren magazijngeweren van groot kaliber, met vijf schoten. Bovendien beschikten we over vijf pistolen. Aan munitie hadden we 2000 patronen. Gelukkig kwam het echter niet tot schieten, daar de opstandelingen ondanks hun overmacht niet den moed hadden een straatgevecht met de gevreesde Rurales te beginnen. Den nacht van Zondag op Maandag had dus een rustig verloop.

Te 8 uur des morgens echter kwam Paul met een bevel van de overheid, dat alle zaken gesloten moesten blijven, daar een aanval van de opstandelingen aanstaande was. Er waren er 500 en ze waren goed bereden en bewapend. Zij hadden zich op de hoogte goed verschanst en kregen nog telkens versterkingen. Blijkbaar sloot zich ook allerlei gespuis uit de stad bij hen aan. Even voor elf uur begon het vuren. De kogels floten over de daken, sloegen ook wel eens in, maar stichtten gelukkig geen brand. Weldra werd de Duitsche arts, die bij ons in huis woont, naar den overkant in het hotel ontboden. Daar was midden in huis een Amerikaan door de keel geschoten. Hij stierf den volgenden dag. Spoedig na het begin van het vuren lagen vijf der dappere Rurales dood op de straat. Tegen drie uur 's middags werden er drie vlak voor ons huis neergeschoten. Hoeveel er sneuvelden is niet te zeggen, want niemand durfde zich op straat te wagen. Intusschen begonnen we duchtig honger te krijgen, en daar over de straat geen aanvoer mogelijk was, besloten we den muur door te breken om uit een naburig huis wat voorraad op te doen. Zoo kregen we wat te eten.

Het vuren duurde tot den avond en hield toen langzamerhand op.

Tegen geoefende soldaten zijn de opstandelingen niets waard, zij hebben geen tucht en ze zijn toch ook te weinig in aantal. De schade die ze aangericht hebben is intusschen groot genoeg. Twee dagen lang kwamen geen treinen aan. Alle winkels zijn gesloten. De postdienst is gestaakt. Alleen de telegraaf werkt.

Nog vinden we in het *Hbl.* een merkwaardige bijzonderheid over Diaz en den toestand daar in Mexico.

Toen hij in 1877 aan het bewind kwam, werd Mexico, ook als het gevolg van het Fransche avontuur en den moord op keizer Maximilliaan, als een soort „outcast" onder de volkeren beschouwd. Het crediet was verdwenen, en de betrekkingen tot de andere mogendheden waren koel. Zelfs die tot den Heiligen Stoel waren, door de heftige anticlericale politiek van Juarez, bijna geheel afgebroken. De wetten, door Juarez in zijn „Kulturkampf" ingevoerd, verbieden nog steeds den president en den ambtenaren der Republiek, een gebouw te betreden dat voor godsdienstige doeleinden bestemd is of geestelijken bijstand te aanvaarden bij geboorte, huwelijk of overlijden (!) Dat maakte het moeilijk voor Diaz den eersten stap te doen, om tot een modus vivendi te komen.

Toch wist hij het zoo ver te brengen, dat een nuntius in Mexico-City verblijf houdt, die de feesten door Diaz gegeven geregeld bijwoont. Hoewel officieel de president de Kerk niet kan erkennen, verkeert hij officieus met den vertegenwoordiger dier Kerk op goeden voet. Daartoe heeft zeker ook medegewerkt de vrouw van den president, Donna Carmelita, een beschaafde vrouw van zuiver Spaansche afkomst, die ook veel der voorname Mexicaansche families met den president heeft verzoend.

PHILIPPIJNEN

Het is daar nog een vreemde toestand.

Een zoo reusachtige kolonie kan ook door de Amerikanen niet opeens beheerd en bestuurd worden als het behoort.

Maar vooral in religieus opzicht bestaat er groote verwarring, vooral veroorzaakt door de secte van Aglipay.

Over een door aanhangers van hem beproefden aanslag op missio-

narissen wordt in het Decembernummer der *Annalen van Sparrendaal* o. m. het volgende meegedeeld.

De Hoogeerw. Pater Raaymakers, Provinciaal-Overste schrijft:

Het oproer brak uit te Solano, eene plaats van 1000 inwoners, alwaar de volgelingen van Aglipay de herleving der Katholieke Kerk volstrekt wilden stuiten. Bij mijn bezoek aan Solano, in Maart jl., vond ik als kerk een armzalige schuur, en de beide missionarissen, de E.E. P.P. Costijn en De Pauw, zonder woning. Gaarne stond ik hun toe, de bij de onwenteling verwoeste kerk en pastorie weeroptebouwen, en zond onzen vlijtigen timmerman. Br. Adr. van de Laak, uit Leende, er heen om de werkzaamheden te beginnen en te leiden.

In den avond van den 31en Aug. kwam de Broeder eraan, en den volgenden morgen reeds was hij gevangen genomen en weggevoerd met de Missionarrissen, door eene bende opstandelingen.

De aanvoerder der bende was een zekere Simeon Mandac, gewezen gouverneur der provincie Ilocos-Norte, onlangs wegens manslag veroordeeld tot 14 jaar *Bilibid* (naam der groote gevangenis te Manila). Onder een borgtocht van 10.000 peso's (f. 12.500) werd hij evenwel weder in vrijheid gesteld, waarna hij aanstonds zich terugtrok in de bergen en daar een aanzienlijke bende bijeenraapte.

Van verschillende zijden hoorde ik, dat onze missionarissen zich moedig, echt apostolisch en manhaftig hielden, bereid om, evenals de goddelijke Meester, hun leven te geven voor hun schapen en hun vijanden. Toen hun woning door een met messen gewapende bende van ongeveer 500 man omsingeld was, terwijl de deuren gebeukt werden en aan stukken vlogen, wezen zij elkander op het gewichtige oogenblik, dat weldra voor hen kon aanbreken, wezen zij hun belagers op de waarheid, die zij verlaten hadden, op de dwaling. die zij thans volgden.

De Missionarissen zijn allen vol lof over het manmoedig, het voorbeeldig gedrag van Br. van de Laak, welke zich vrijwillig den vijanden aanbood, hen voortdurend smeekend de anderen vrij te laten en hem alleen mee te voeren: doch allen werden de handen op den rug gebonden, allen werden gevankelijk meegevoerd met nog P. Samber, die juist het voor de werkzaamheden benoodigde geld bracht en inmiddels was aangekomen. Onder weg moedigden zij elkander over en weder aan, om alles voor God te verdragen, *parati in carceremetmortem*, bereid tot kerker en dood.

Deze Broeder v. d. Laak zelf schrijft over den onverwacht gunstigen afloop:

Even nadat P. De Samber was opgebracht kwam de hoofdman Mandac zelf en beval ons te voeren naar Bagàbag.

Hoewel wij genoodzaakt waren haastig door te stappen, werden wij toch onophoudelijk aangespoord tot nog grooter h ast. totdat in de nabijheid van een dorp de bende plotseling stilhield. Enkele Afrikaansche soldaten stonden op ongeveer 150 meter van den weg. Deze wisten niet wat die oploop beteekende, wat of die bende in haar schild voerde; in allerijl wierpen zij zich dus in de rijstvelden langs den weg en kozen daar een veilige stelling. Zoodra zij evenwel zagen, dat de bende geene geweren had, doch slechts gewapend was met messen, bijlen en revolvers zoodra, zij ons geboeid en gebonden zagen in haar midden, toen wisten zij genoeg, legden hunne karabijnen aan en openden het vuur.

De opstandelingen sloegen op de vlucht de een na den andere; het koord, waaraan wij gebonden waren, werd geworpen van hand tot hand, totdat ook de laatste man ijlings eene schuilplaats zocht in de aangelegen rijstvelden. Alsdan traden wij toe op de soldaten en dankten hen voor de tijdige redding; want God weet, wat er van ons zou geworden zijn, zonder hunne tusschenkomst. Een eindweegs gingen zij nog met ons, heel behoedzaam om reden der muiters welke zich mogelijk nog in het gras of in het kreupelhout langs den weg verdekt hielden. Eindelijk sloegen wij den terugweg in naar Solano.

Thuis gekomen vonden we alles verwoest. Een zestigtal leden der bende zijn door de Amerikanen gevangen genomen, ook de aanvoerder, een boezemvriend van Aglipay, Mandac genaamd, die juist tot 14 jaar gevangenisstraf was veroordeeld.

Hoe groot de invloed van de secte is blijkt o. m. uit hetgeen pater Creemers schrijft in de *Annalen van Roosendaal:*

„De Filippino is gastvrij in den volsten zin van het woord. Geen vreemdeling, van welke kleur, klas of natie hij ook moge zijn, of op welk uur van dag of nacht hij ook moge komen, zal te vergeefs hunne gastvrijheid inroepen", zoo begint hij een karakterschets der Filippino's en zegt dan in een noot:

In streken, waar Aglipayanisme heerscht, kan tegenwoordig een Katholiek priester geen onderdak krijgen, zelfs niets koopen, zooals ik ondervond in Ilog.

't Is treurig, dat die dwaalleer daar zoo woedt, want aardige trekken zijn er in dat kinderlijk volk.

Het kind, dat op jeugdigen leeftijd zijne ouders verliest, behoeft niet te vreezen alleen op de wereld te staan; de naaste bloedverwant zal het opnemen, voeden en kleeden als zijn eigen kind. In een mijner parochies had de koster, ofschoon ongehuwd en reeds op jaren, zeven of acht kinderen van verschillenden leeftijd in huis, die hij allen trouw verzorgde. Toen ik hem hierover eens ondervroeg, antwoordde hij:

„Padre, dat is de erfenis, mij door mijne overledene broers en zusters nagelaten."

De zorg voor vreemdeling, weduwe en wees, zoo hoog geprezen in 't Oude Testament, de gulle gastvrijheid is de grootste deugd van den Filippino.

Dan bezit hij een ingeboren liefde voor huis en geboortegrond: zelden zal hij ver weg trekken, en wanneer hij het doet, zal hij op zijn ouden dag altijd wederkeeren naar het land zijner jeugd, om daar rustig zijne laatste dagen te slijten en begraven te worden in het graf zijner vaderen.

Maar hij is lui en lichtzinnig en onoprecht.

Het schoone geslacht onder de hoogere standen verraadt eene ingeboren neiging naar zijden kleederdrachten, halssnoeren van paarlen en briljanten, gouden en zilveren armbanden en een groot aantal ringen, met een smaragd of robijn ingezet; in één woord, naar alles wat opzichtig en duur is.

Alle inboorlingen, van welken stand ook, zijn verzot op hazardspelen: misschien wel, omdat hiervoor niet veel lichamelijke inspanning vereischt wordt.

Ook zijn zij liefhebbers van feesten. Bij geboorte, huwelijk of sterfgevallen, overal vinden zij gelegenheid tot feestvieren. Bij geboorte, om den nieuwe werelburger te verwelkomen; bij een sterfgeval zooals zij zeggen, om alle droefheid uit het huis te bannen. Bij deze gelegenheid kraakt en zucht de tafel onder de verschillende gerechten: een geheel geroosterd varken, eene afdeeling rijst, allerlei soorten zoetigheid enz. Iedereen, gevraagd of niet gevraagd, zet zich neer aan den disch, en zoo gaan er soms drie dagen heen met eten, drinken, spelen en dansen.

Deze neiging tot feestvieren is zoo sterk, dat zij er alles voor in den steek laten. Meermalen als ik thuis aardig werk had, kwam de boodschap: „Padres, mijn bloedverwant daar en daar is gestorven, nu moet ik er heen gaan en kan dus niet werken", en dan kwam ik tot de ontdekking, dat het een bloedverwant in den negenden of tienden graad was.

Waarheidlievend is de Filippino niet. Hij zal er zich op beroemen, wanneer hij iemand door een leugen bedrogen heeft, en haarfijn vertellen hoe hij 't heeft aangelegd. Tegenover zijn tegenpartij, zal hij zijn ware gevoelens trachten te verbergen en altijd is hij klaar met een uitvlucht of onwaarheid: iets wat den Europeaan dikwijls tot toorn en harde woorden stemt, maar of zij er zelf zoo slecht over denken betwijfel ik.

Wat den godsdienst betreft, de Filippino's zijn katholiek. „Zeker, tenminste in dien zin, dat het grootste gedeelte katholiek gedoopt is.

„Maar eene practische beoefening van den godsdienst, een degelijke Christelijke levensopvatting vindt men hier niet of bijna niet. Zelfs in plaatsen, waar altijd een katholiek priester gebleven is, komen 's Zondags alleen vrouwen en kinderen ter kerk en dan nog maar voor een gedeelte. Velen blijven weg; mannen komen in het geheel niet. Biechten of Communiceeren is bijna onbekend. De meesten komen in de kerk: eerst als zij op de armen van peter of meter ten doop worden gehouden; later geregeld driemaal 's jaars, nl. op den feestdag van den Patroonheilige, Kerstmis en Goeden Vrijdag; en eindelijk wanneer hun lijk erin gedragen wordt voor de laatste kerkelijke plechtigheden. Degenen, die dezen regel trouw nakomen, worden hier „muy Catolico" of „goede katholieken" genoemd.

P. Creemers concludeert:

Toch mogen we hoopvol de toekomst tegemoet zien.

Voorzeker, velen zijn verloren gegaan voor het ware Geloof; andere sekten hebben voortgang gemaakt sinds de revolutie. Maar zeker ook is het, dat, nu eene goede hiërarchie van zeven Bisschoppen aan het hoofd staat en langzamerhand de leege plaatsen weer met priesters worden bezet — het huis zal worden herbouwd, maar op goede fundamenten, n.l. een degelijk godsdienstig onderricht, de overweging en het leven en lijden van Christus en het ontvangen der H. Sacramenten.

En dan ook, vertrouwen wij, zal het niet alleen bestand zijn tegen stormvloeden van ongeloof, maar steeds hechter zijne grondslagen vastzetten en de triomf zijn van het H. Kruis.

ADVERTENTIE.

Aan al onze Vrienden en Bekenden op Curaçao wenschen wij van ganscher harte een

Zalig Nieuwjaar.

P. fr. B. KRUGERS.

Pastoor, Aruba.

Advertentien.

CURAÇAO, JANUARI 1911.

Op den 11n dezer trouwen alhier:

Jeannette Charlotte Léonie Meijer

EN

Enrique Eulogio Fowler.

Eenige kennisgeving.

Wegens rouw geen receptie.

TE KOOP!

Wegens vertrek van Curaçao een goed onderhouden **Inboedel** bestaande uit Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Pendules, Muziekinstrumenten enz. enz.

te zien en te bevragen bij den Heer J. JANSE, Klipstraat No. 16 Otrabanda.

2—1.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

JOHN DEWAR'S

Scotch Whisky

BEKROOND MET

50 Gouden Medailles

Agenten voor Curaçao,

R. S. de LANNOY.

De ondergeteekenden, eigenaren van de

"The Bonaire Salt Exploitation Co."

brengen hierbij ter kennis van het algemeen en speciaal van de zeevaarders, dat zij aan de *Oranje Pan* eene boei hebben gelegd die op ongeveer 260 meters van het strand af geankerd is, op eene diepte van ongeveer 108 meters.

Bónaire den 15n December 1910.

HERRERA HERMANOS.

R. F. MUSKUS.

5—3

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto deaceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es exipelida íntegra por las evacuaconies intestinales, causando á la larga nflamación de las vías digestivas.

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Dichos preparados no contienen ninguno de las propiedades nutritivas y constituyentes del aceite de hígado de bacalao, porque carecen de la grasa, que en la parte del aceite que nutre y alimenta — su composición tiene mucha semejanza con la de los COCKTAILS — y su uso puede en ocasiones causar perjuicios considerables á los enfermos por la gran cantidad de alcohol que invariablemente contienen — y otras substancias narcóticas, como el sulfato de estricnina.

Las grasas que el aceite de hígado de bacalao contiene, aparte de su poderosa facultad de nutrir, no poseen ningun valor terapéutico — y los otros elementos naturales que son parte de su composición orgánica, existen en cantidades tan infinitamente pequeñas, que es imposible que ninguno de ellos pueda ejercer en elsistema cualquier efecto terapéutico.

Carece por lo tanto depor la piedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

Studie aan Nederlandsche Hoogescholen en Rijk-Inrichtingen van Onderwijs.

Aan degenen die inlichtingen wenschen betreffende de studie aan de volgende Nederlandsche Hoogescholen en Rijks—Inrichtingen van onderwijs worden deze kosteloos verstrekt door de volgende commissie voor inlichtingen, samengesteld door de Studenten—Afdeelingen van het Algemeen Nederlandsch Verbond:

Voor de Rijks—Universiteit te Leiden en voor algemeene inlichtingen:
W. H. van Helsdingen, Hooge Rijndijk 18, Leiden.

Voor de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam:

J. R. Kollewijn, Ruischstraat 10, Amsterdam.

Voor de Vrije Universiteit te Amsterdam:

D. Rumpff, Keizersgracht 162, Amsterdam.

Voor de Rijks—Universiteit te Utrecht:
J. Baart de la Faille, Mariaplaats 18, Utrecht.

Voor de Rijks—Universiteit te Groningen:
A. C. J. A. Greebe, Joz. Israëlstraat 95a, Groningen.

Voor de Technische Hoogeschool te Delft:
W. M. Roessingh van Iterson, Koornmarkt 65, Delft.

Voor de Rijks—Veeartsenijschool te Utrecht:
De Secr. van het Veterinair Studenten Corps „Absijrtus", adres Rijks—Veeartsenijschool te Utrecht.

Voor de Rijks—Hoogere Land— Tuin— en Boschbouwschool en de Rijkslandbouwschool te Wageningen:
De Secr. der Vereeniging studiebelangen te Wageningen.

Adverteert steeds

IN DE

Amigoe di Curaçao

het meest gelezen der hollandsche bladen in de kolonie.

Ondergeteekende heeft de eer aan den handel en het publiek mede te deelen, dat zij heden de handelszaak, gedreven onder de firma ELLIS & DANIA, heeft overgedaan aan haren zoon JOSEPH MARIE JEAN.

U dankzeggend voor het genoten vertrouwen heeft ze de eer te zijn

ELLIS & DANIA.

Wed. J. H. M. ELLIS.

Curaçao 31 December 1910.

Ondergeteekende heeft de eer aan den handel en het publiek mede te deelen, dat hij op heden de handelszaak, gedreven onder de firma ELLIS & DANIA, heeft overgenomen en de zaken onder dezelfde Firma op denzelfden voet zal voortzetten.

Hopende, dat het door de firma gedurende meer dan drie en veertig jaren genoten vertrouwen, op hem zal worden overgebracht, heeft hij de eer te zijn

Hoogachtend

JOSEPH ELLIS.

Curaçao 31 December 1910.

LONGMAN & MARTINEZ

NEW YORK.

(OPGERICHT IN HET JAAR 1852.)

Fabrikanten en exporteurs van verfwaren in allerlei soorten, in poeder en in olie; Vernissen, niet inbijtende verf voor hout en ijzer; Verf voor vloeren, die in één nacht droog zijn; Witte lak voor badkuipen; Verf in vernis om de mooie vlammen der kostbare houtsoorten na te maken; Verf in vernis voor rijtuigen; Oliën om te glansen, etc.

Monsters worden op aanvrage gratis verzonden. 3

Drukker:

B. L. BOGAERS.